

Zpráva o činnosti Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o. za rok 2015

Pokud jde o činnost městské knihovny ve sledovaném období, je možno konstatovat, že došlo nejen ke splnění všech klíčových úkolů, pro něž byla organizace zřízena, ale také k dalšímu rozvoji výše zmíněné instituce.

Pokud jde o opravy a údržbu budov, byla např. zdařile provedena kompletní výměna oken i dveří (ústřední knihovna). K výměně oken v roce 2015 rovněž došlo na pobočce při 11. ZŠ. Na objektu ústřední knihovny došlo k realizaci rekonstrukce hromosvodu. V této souvislosti je potřeba konstatovat, že v důsledku stárí nemovitého majetku, svěřeného naší organizaci do správy, se budou množit menší i rozsáhlejší opravy, které si vyžádají relativně značný objem finančních prostředků. V knihovně provozujeme pro veřejnost celkem 33 internetových stanic, přičemž 11 z výše uvedeného počtu je určeno pro potřeby dětí a mládeže. Od Moravskoslezského kraje obdržela knihovna dotaci na zabezpečení výkonu regionálních funkcí, a to ve výši 1 milionu Kč. Rovněž jsme získali z prostředků Ministerstva kultury ČR dotaci v rámci programu VISK 3 ve výši 96 tis. Kč (Informační centrum knihovny s funkcí rozvoje celoživotního vzdělávání - ústřední knihovna). Zlepšený hospodářský výsledek činí za rok 2015 částku cca 43 tis. Kč.

Městská knihovna začala v průběhu roku 2015 prezentovat svou činnost pod značkou Knihovna FM, a to s novým logem i novou grafickou úpravou webových stránek www.knihovnafm.cz. Klademe rovněž důraz na prezentaci našich aktivit v rámci Zpravodaje Rady města Frýdku-Místku i dalších relevantních periodik (např. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník).

Výpůjční činnost

V roce 2015 využilo služeb knihovny téměř 237 tisíc návštěvníků. Počet registrovaných čtenářů mírně klesl (7938), což může souviset i s klesajícím počtem obyvatel ve městě. Počet uživatelů, kteří navštívili knihovnu a počet výpůjček knihovny (návštěvníci: 236 898, výpůjčky: 370 770) v roce 2015 klesl, což bylo zejména způsobeno téměř dvouměsíčním uzavřením ústřední knihovny a čtrnáctidenním uzavřením pobočky na 11. ZŠ, a to z důvodu výše zmíněné výměny oken. Avšak určitý pokles návštěvníků i výpůjček zaznamenává mnoho veřejných knihoven v zemi. Hudební oddělení pobočky Místek, při němž vznikla i TEEN ZONE (oddělení pro setkávání mladých), navštívilo 10 538 uživatelů, kteří si vypůjčili 21 246 hudebních nosičů, knih a periodik. Kromě výpůjční činnosti v budovách knihovny

poskytuje knihovna také donáškovou službu, v rámci které knihovnice vypůjčily v roce 2015 celkem 386 knih a časopisů. U této služby zaznamenala knihovna nárůst zájmu a je velmi kladně hodnocena. Dále knihovnice navštěvují každou třetí středu v měsíci dům s pečovatelskou službou. Zde si 132 návštěvníků vypůjčilo 1 166 dokumentů. Mimo samotné půjčování knih a časopisů zde knihovnice pro klienty připravují krátké literární programy. Spolupráci započala knihovna také s Domovem pro seniory Frýdek-Místek, p. o. na ul. 28. října.

Městská knihovna rovněž poskytuje i tzv. meziknihovní výpůjční službu (MVS). V roce 2015 bylo z ostatních knihoven pro naše uživatele zprostředkováno vypůjčení 339 dokumentů, jiným knihovnám jsme zapůjčili 408 dokumentů.

Kulturní a vzdělávací činnost

Pro děti i dospělé bylo v roce 2015 uspořádáno 648 literárních besed, soutěží, literárních a hudebních večerů, exkurzí i vzdělávacích přednášek. Nejvíce akcí bylo realizováno pro děti a mládež ve spolupráci s mateřskými, základními i středními školami. Školám jsou na začátku školního roku nabídnuta témata literárních besed pro rozličné věkové skupiny a učitelé si následně vyberou, o která témata mají zájem. Knihovnice dětských oddělení se snaží děti a studenty naučit pracovat s knihou a textem, orientovat se v knihovně, vyhledávat informace, rozvíjet fantazii a jejich čtenářskou gramotnost. Besedy jsou založeny na komunikaci s dětmi, čtení z knih, využívají se také metody dramatické výchovy, tvůrčího psaní, výtvarné techniky apod. Oblibu mezi dětmi i učiteli si získalo Pasování prvňáčků na čtenáře, které se už také zařadilo mezi tradiční akce, jež knihovna pořádá. Děti docházejí do knihovny několikrát v průběhu celého školního roku a na konci cyklu jsou pasovány na čtenáře a zároveň získávají možnost registrace do knihovny a knihu z celostátního projektu SKIP ČR Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka. Velmi oblíbenými se stávají cykly výtvarných dílen, uskutečňovaných ve všech provozech knihovny, např. Tvořílek, pořádaný v místecké pobočce. Po celý rok 2015 také probíhal na pobočce při 11. ZŠ čtenářský kroužek. Je určen žákům ve věku 10 až 12 let. Děti si v něm, spolu s knihovnicí, povídají o knihách, přispívají do čtenářského deníku a hrají hry zaměřené na rozvíjení čtenářských dovedností. Zde mimo jiné probíhají pravidelná setkání s panem Ladislavem Holbou a jeho vodícím psem o tom, jaké je to žít s hendikepem. Dětská oddělení také celý rok propagovala akci „Celé Česko čte dětem“, a to jak prostřednictvím propagačních materiálů, tak pořádáním dramatického čtení pro družiny. Děti se rády zapojují do celoknihovní etapové hry Velké knihovnické putování, které bylo v roce 2015 zaměřeno na žánry dětské literatury. Tématem loňského ročníku Velké výtvarné soutěže

bylo Jsem hrdina z knížky. Do soutěže bylo zasláno více než 250 obrázků a v současné době probíhá výstava vítězných prací v jednom ze zdejších knihkupectví. Do již 16. ročníku soutěže Tvoříme vlastní vydavatelství, jehož vyhlášovatelem byla tentokrát Książnica Beskidzka v Bielsku-Białej, se přihlásilo 33 dětí, které vytvořily 20 knih. Děti byly oceněny nejen v české části soutěže, ale i v mezinárodním kole. Nemalým přínosem celé akce je i setkání dětí euroregionu. Tento ročník probíhal v rámci Visegrádského festivalu literatury, kde je Knihovna FM partnerskou knihovnou.

Knihovna FM se tradičně zapojuje do celostátních akcí vyhlášených SKIP ČR, pořádaných za účelem propagace knihoven a knihovnické práce a také do celoměstských akcí. 27. března proběhla v dětském oddělení ústřední knihovny za značného ohlasu dětských čtenářů Noc s Andersenem, která tradičně zakončuje celostátní Březen měsíc čtenářů. V březnu proběhlo mimo jiné i slavnostní vyhlášení vítězů literární soutěže pro mládež a dospělé Můj svět. Také na říjnový Týden knihoven knihovna připravila celou řadu akcí a výhod pro čtenáře, např. umožnila méně svědomitým čtenářům vrátit vypůjčené knihy bez sankčních poplatků a do knihovny se tak vrátily dokumenty, o které by pravděpodobně knihovna přišla. Do celoměstské akce „Prázdniny ve městě“ se knihovna zapojuje každoročně a prázdninová dopoledne plná her a soutěží bývají nejnavštěvovanějšími. Prázdniny ve městě se uzavírají akcí Ahoj prázdniny, kde má knihovna také svůj stánek. V roce 2015 se Knihovna FM zapojila i do dalších městských akcí. Svůj stánek měla na akci s názvem Zvěřinec a také na Letohrádkách, které pořádala Kultura FM. Spolupracovala rovněž na soutěži Po stopách Rychlých šípů, kterou pořádala Charita Frýdek-Místek.

Knihovna poskytuje nejen klasické výpůjční služby a veřejný přístup na internet, ale stává se místem k setkávání, k aktivnímu odpočinku a ke vzdělávání. Dobrým nápadem bylo i zřízení TEEN ZONE, která je součástí hudebního oddělení a je určena naší mládeži. Jsou zde knihy, časopisy i deskové hry. TEEN ZONE se stala místem, kde mohou mladí lidé aktivně trávit svůj volný čas.

Nejen v Modrém salonku místecké pobočky bylo uskutečněno několik desítek besed, přednášek, koncertů etc. Pokračujeme v cyklu cestovatelských besed. Tyto besedy patří k nejnavštěvovanějším akcím. V loňském roce jsme společně navštívili např. Ural, Nový Zéland nebo Island. Ve spolupráci s Pobeskydským klubem přátel výtvarného umění jsme uspořádali cyklus přednášek o umění s lektory Mgr. Markem Zágorou nebo Mgr. Gabrielou Pelikánovou. V roce 2015 zahájila knihovna také promítání filmů z festivalu Jeden svět. Pokračuje cyklus regionální umělci v knihovně, který umožňuje méně i více známým regionálním umělcům prezentovat svou práci (autorská čtení a výstavy). Mezi nejzajímavější

akce patřilo autorské čtení Bohumila Vidury, Dajány Zápalkové či výstava Melanie Novákové. Také v loňském roce knihovna připravila několik kulturních akcí v prostorách ústřední knihovny. Konala se zde např. některá autorská čtení nebo beseda s astrologem Milanem Gelnarem. Knihovna FM uspořádala také dva koncerty v Sokolíku, mimo jiné zde proběhl již pravidelný koncert Jamese Harriese. Největší zájem byl v loňském roce o besedu s marmeládovou královnou Blankou Milfaitovou. V Knihovně FM jsou pořádány též výstavy. Výstavy v místecké pobočce zajišťuje Fotoklub Art Collegium F-M a V-klub F-M. Výstavy „na schodišti“ byly v roce 2015 věnovány sociálním službám a sociální práci.

Partnery naší knihovny jsou i Książnica Beskidzka v Bielsku-Białej a Krajská knižnica v Žilině. Knihovna FM je partnerem polské knihovny v projektu financovaném Mezinárodním visegrádským fondem. Wyszehradzki Festiwal Literatury – Visegrádský festival literatury, jehož součástí byl také Festival české kultury v Bielsku-Białej.

Seniorům nabízíme pomoc při jejich práci na PC a s internetem. Po celý rok pokračovala spolupráce se Svazem důchodců ČR ve Frýdku-Místku, se kterým pořádáme kurzy práce na PC pro začátečníky i pokročilé.

Doplňování a revize knihovního fondu

V roce 2015 bylo nakoupeno 5 345 knih. Prostřednictvím darů získala knihovna 1 183 knih a brožur v celkové hodnotě cca 113 tis. Kč. Městská knihovna také zpracovává analytické popisy článků pro celostátní databázi periodik SKAT a spolupracuje s Národní knihovnou ČR. V roce 2015 bylo do souborného katalogu ČR CASLIN zasláno 2 528 záznamů. Na přelomu roku 2014/2015 knihovna začala zpracovávat dokumenty ve výměnném formátu MARC 21.

Činnost regionálního oddělení

V rámci výkonu regionálních funkcí městská knihovna v roce 2015 zabezpečuje odborné knihovnické činnosti podle § 2 písm. h) knihovního zákona pro 26 základních knihoven, z nichž 6 knihoven je profesionálních, 5 knihoven jsou pobočky Městské knihovny Frýdek-Místek. Ostatní obecní knihovny jsou neprofesionální. Ve výše zmíněném roce bylo z dotace, poskytnuté Moravskoslezským krajem, nakoupeno 1 165 knih. Současný stav výměnného knižního fondu regionálního oddělení činí 23 566 svazků. V průběhu roku bylo rozvezeno do

příslušných knihoven 128 souborů o celkovém rozsahu 6 370 svazků. Zaměstnankyně oddělení průběžně poskytovaly konzultace a realizovaly metodické návštěvy, revize knižního fondu byla provedena v těchto knihovnách – Obecní knihovna Dolní Domaslavice, Knihovna Baška a Knihovna Hodoňovice. Mimořádná revize z důvodu personálních změn a napadení a odcizení dat z knihovního systému byla provedena v Obecní knihovně v Kozlovicích. Pro potřeby správnosti vedení knihovního fondu obsluhovaných knihoven je prováděna retrokatalogizace v Obecní knihovně Dolní Domaslavice a v Knihovně Baška.

Ostatní činnost

Pro další vzdělávání svých zaměstnanců využívá městská knihovna všech dostupných možností, které poskytuje Národní knihovna ČR, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě etc. Zaměstnanci se vzdělávali formou odborných seminářů, kurzů a workshopů. V roce 2015 uspořádala knihovna ve svých prostorách seminář Age management v knihovnách, a to v rámci projektu UZS.

Závěrem je možno konstatovat, že i v roce 2015 byla Městská knihovna Frýdek-Místek, p. o. rozvíjející se kulturní a vzdělávací institucí, která již více než 20 let slouží občanům a důstojně reprezentuje statutární město Frýdek-Místek.

Ve Frýdku-Místku dne 30. 3. 2016

PhDr. Tomáš Benedikt Zbranek v. r.
ředitel Městské knihovny Frýdek-Místek, p. o.